

**Anexă
la Înscrierea Protocolară
nr. 31/9 din 19.07.2012**

GHIDUL ACȚIONARULUI

**elaborat sub egida Proiectului Băncii Mondiale
„Moldova Dutch TA-TF Financial Sector Reform”**

Chișinău, 2012

INTRODUCERE

Prezentul ghid este conceput ca un îndrumar de referință, urmînd să detalieze calitatea de acționar cu toate atributele în consecință, avînd drept scop furnizarea de informații generale și îndrumări acționarilor într-un mod mai accesibil.

Ghidul se rezumă la a sublinia drepturile concrete și demersurile corespunzătoare care se pot face față de societatea pe acțiuni și nu își propune să analizeze întreaga problematică a legalității raporturilor dintre societate și acționari.

Într-un sens larg, o mare parte din reglementarea care privește societățile pe acțiuni este în fapt destinată să garanteze drepturile acționarilor. Astfel că acționarii sunt în drept oricînd să solicite societății restabilirea legalității și în caz de refuz, să apeleze la mijloacele juridice de constrîngere puse la dispoziție de lege.

Pe de altă parte, acest ghid își propune să analizeze acele drepturi pe care acționarul le exercită individual, însă nu se referă la acele drepturi pe care acționarul le exercită ca și parte a Adunării generale a acționarilor, astfel nefiind atinse problemele legate de desfășurarea adunării generale a acționarilor.

Ghidul este constituit pe baza informațiilor tipice utilizate sau de care se va avea nevoie pentru a conduce efectiv afacerea de investiții. Ghidul trebuie să ajute persoanele interesate să înțeleagă mai ușor informația cerută despre rațiunea, capacitatea, perspectivele și riscurile afacerii. Această informație trebuie să ajute la înțelegerea și evaluarea riscurilor investiționale legate de investiția în acțiuni.

Ghidul este structurat în 5 capitole, după cum urmează:

I. Societatea pe acțiuni. Caracteristici succinte.

II. Posesia acțiunilor.

III. Tranzacțiile cu acțiuni.

IV. Drepturile și obligațiile acționarului

V. Plata dividendelor.

VI. Îndrumări și politici de comunicare cu acționarii.

I. SOCIETATEA PE ACȚIUNI. CARACTERISTICI SUCCINTE

Ce este o societate pe acțiuni?

Societatea pe acțiuni este societatea constituită prin asocierea mai multor persoane, care contribuie la formarea capitalului social prin anumite cote de participare reprezentate prin titluri, numite **acțiuni**, pentru desfășurarea unei activități comerciale, în scopul obținerii beneficiilor, și care răspund pentru obligațiile societății numai în limita aporturilor lor.

Conform definiției date de Legea nr. 1134 – XIII din 02.04.1997 „Privind societățile pe acțiuni”, **societățile pe acțiuni** sunt societățile comerciale al căror capital social este în întregime divizat în **acțiuni** și ale căror obligații sunt garantate de patrimoniul societății.

Societatea pe acțiuni este forma cea mai complexă și mai evoluată a societăților comerciale, în care contează mai mult aportul de capital, decît calitățile personale ale persoanelor asociate. Din cauza estompării calităților personale ale persoanelor asociate, acest tip de societate purta anterior denumirea de “societate anonimă”, care se menține și în prezent în legislațiile altor state. Caracteristicile generale ale societății pe acțiuni sunt:

Societatea se constituie de fondatori, denumiți acționari. Numărul fondatorilor nu este limitat. Respectiv, societatea poate fi constituită și de un singur fondator, cu condiția ca acesta să nu fie o

societate comercială alcătuită dintr-o singură persoană. Fondatori ai societății pot fi persoane fizice capabile și persoane juridice din Republica Moldova, din alte state, apatrizi, precum și state străine și organizații internaționale.

Capitalul social este divizat în acțiuni, care sunt titluri negociabile și transmisibile. Valoarea nominală a acțiunilor societății trebuie să fie divizibilă la 1 leu. Toate acțiunile ordinare ale societății vor avea valoare nominală egală, aprobată de adunarea generală a acționarilor. Valoarea nominală (fixată) a acțiunii reflectă partea de capital social al societății ce revine unei acțiuni plasate. Valoarea nominală a acțiunilor se indică în statutul societății.

Acționarii nu răspund pentru obligațiile societății, iar riscul pierderilor este suportat în limita acțiunilor ce le aparțin.

Cum se constituie o societate pe acțiuni?

Societatea pe acțiuni se înființează urmare a constituirii unei noi societăți sau ca rezultat al reorganizării unei societăți comerciale existente. Societatea se înființează prin încheierea de către fondatori a contractului de societate, care confirmă adoptarea de către fondatori a deciziei de înființare a societății, subscrierea fondatorilor la acțiunile plasate și desfășurarea adunării constitutive.

Documentele de constituire ale societății sunt *contractul de societate* și *statutul societății*. **Contractul de societate** are prioritate față de statutul societății și produce efecte pînă la momentul înregistrării de stat a societății și executării de către fondatori a tuturor obligațiilor lor. Contractul de societate stabilește condițiile activității comune a fondatorilor în vederea înființării societății. Legea prevede forma scrisă și autentică a contractului de societate, inclusiv conținutul acestuia, care cuprinde mai multe clauze obligatorii decît în cazul societăților de persoane (societatea în comandită, societatea în nume colectiv).

Similar contractului de societate, legea prevede expres conținutul obligatoriu al **statutului societății** și, ca și în cazul contractului de societate, acesta se semnează de către toți fondatorii, din categoria cărora nu pot face parte persoanele declarate incapabile sau care au fost condamnate pentru anumite infracțiuni prevăzute de lege. Prevederile statutului sunt obligatorii pentru persoanele cu funcții de răspundere ale societății și acționarii acesteia. Statutul societății, modificările și completările operate la acesta se aprobă de adunarea generală a acționarilor și intră în vigoare la data înregistrării lor de stat.

Societatea pe acțiuni este supusă înregistrării de stat în condițiile legislației în vigoare. Societatea se consideră înființată și obține dreptul de persoană juridică la data înregistrării de stat. În termen de 2 luni de la data înregistrării de stat, societatea este obligată să înregistreze bunurile mobile și imobile predate de fondatori. În termen de 15 zile de la data înregistrării de stat a societății (sau de la data înregistrării patrimoniului-în cazul existenței aporturilor în bunuri) societatea este obligată să prezinte Comisiei Naționale a Pieței Financiare documentele pentru înregistrarea de stat a acțiunilor plasate la înființarea societății.

Denumirea de firmă a societății se compune dintr-o denumire proprie, pentru a se putea deosebi de alte societăți cu aceeași formă de organizare și trebuie să conțină obligatoriu sintagma „S.A.”. Denumirea poate fi diversificată, formată din combinații de litere și cifre, cuvinte provenite din mitologie, astrologie, geografie, istorie sau chiar din numele unor persoane consacrate. Orice act distribuit de societate trebuie să cuprindă denumirea, forma juridică de organizare, numărul de înregistrare de stat, adresa juridică, adresa de corespondență, capitalul social, telefoanele de contact.

Sediul societății este considerat sediul organului său executiv, indicat în statutul societății. Adresa juridică a societății este adresa sediului ei. Societatea poate avea și alte adrese poștale pentru corespondență. În caz de schimbare a sediului, societatea, în mod obligatoriu, va anunța creditorii, acționarii săi, precum și autoritățile publice stabilite de legislație.

Capitalul social al societății pe acțiuni nu poate fi mai mic de 20.000 lei. Capitalul social al societății determină valoarea minimă a activelor nete ale societății, care asigură interesele patrimoniale ale creditorilor și acționarilor. Capitalul social se constituie din valoarea aporturilor primite în contul achitării acțiunilor și va fi egal cu suma valorii nominale a acțiunilor plasate. Aporturile la capitalul social al societății se stabilesc de contractul de societate sau hotărîrea privind emisiunea

suplimentară de acțiuni, în limitele prevederilor Legii privind societățile pe acțiuni. Pot fi aporturi la capitalul social: mijloace bănești, valori mobiliare plătite în întregime, alte bunuri, inclusiv drepturi patrimoniale care pot fi evaluate în bani, obligațiile societății față de creditori.

Valoarea de piață a mijloacelor fixe, evaluată de o companie de evaluare, se aprobă prin hotărârea adunării generale a acționarilor. Aporturile nebănești transmise în capitalul social cu drept de folosință se realizează prin transmiterea drepturilor corespunzătoare. În cazul când aporturile sunt transmise cu drept de proprietate transmiterea acestora se efectuează prin predarea efectivă către societate a bunurilor.

Aporturi la capitalul social nu pot fi: evaluarea în bani a activității fondatorilor pentru înființarea societății, precum și a activității de muncă a acționarilor care lucrează în societate; obligațiile (datoriile) fondatorilor, acționarilor societății și ale altor persoane; bunurile mobiliare și imobiliare neînregistrate, inclusiv produsele activității intelectuale, supuse înregistrării în conformitate cu legislația; bunurile aparținând achizitorului de acțiuni cu drept de administrare economică sau gestionare operativă, fără acordul proprietarului acestor bunuri; bunurile destinate consumului curent al populației civile, bunurile a căror circulație este interzisă ori limitată de actele legislative.

Adunarea constitutivă se ține în termenul prevăzut de contractul de societate, sub condiția vărsării în întregime de către fondatorii societății a mijloacelor în contul achitării acțiunilor plasate la înființarea societății. Adunarea constitutivă se consideră că are cvorum, dacă la ea sînt prezenți toți fondatorii sau reprezentanții lor. În caz de lipsă a cvorumului, adunarea se convoacă repetat. La adunarea constitutivă, toate hotărârile se adoptă cu unanimitate de voturi și se consemnează în procesul-verbal al adunării.

Care sunt organele de conducere ale societății pe acțiuni?

Organele de conducere ale societății sunt: **adunarea generală a acționarilor, consiliul societății, organul executiv și comisia de cenzori.**

Adunarea generală a acționarilor este organul suprem de conducere al societății și se ține cel puțin o dată pe an. Hotărârile adunării generale a acționarilor sînt obligatorii pentru persoanele cu funcții de răspundere și acționarii societății. În cazul în care numărul acționarilor societății nu este mai mare de unu, hotărârea adunării generale a acționarilor se consideră hotărârea unipersonală luată de acest acționar. Competențele exclusive și cele transmisibile ale adunării generale a acționarilor, modul de convocare și ținere a acesteia, sunt stabilite prin Legea privind societățile pe acțiuni, urmînd a fi descrise și în statutul societății.

Adunarea generală a acționarilor este în drept să decidă cu privire la chestiunile care, potrivit legii și statutului societății, țin de atribuțiile consiliului societății. La rîndul său, consiliul societății poate decide cu privire la anumite chestiuni ce țin de atribuțiile neexclusive ale adunării generale a acționarilor, doar dacă aceste chestiuni au fost date în competența consiliului prin decizia adunării generale și sunt menționate în statutul societății. Dacă alte organe de conducere ale societății nu pot soluționa o chestiune ce ține de atribuțiile lor, ele sînt în drept să ceară adunării generale a acționarilor soluționarea acestei chestiuni.

Adunarea generală a acționarilor are următoarele atribuții exclusive:

- a) aprobă statutul societății în redacție nouă sau modificările și completările operate în statut, inclusiv cele ce țin de schimbarea claselor și numărului de acțiuni, de convertirea, consolidarea sau fracționarea acțiunilor societății, cu excepția modificărilor și completărilor operate în statut privind aprobarea rezultatelor emisiunii de acțiuni;
- b) hotărăște cu privire la modificarea capitalului social;
- b1) modul de asigurare a accesului acționarilor la documentele societății, prevăzute la art.92 alin.(1) din Legea privind societățile pe acțiuni;
- c) aprobă regulamentul consiliului societății, alege membrii lui și încetează înainte de termen împuternicirile lor, stabilește quantumul retribuției muncii lor, remunerațiilor anuale și compensațiilor, precum și hotărăște cu privire la tragerea la răspundere sau eliberarea de răspundere a membrilor consiliului societății;
- d) aprobă regulamentul comisiei de cenzori, alege membrii ei și încetează înainte de termen împuternicirile lor, stabilește quantumul retribuției muncii lor și compensațiilor, precum și hotărăște cu privire la tragerea la răspundere sau eliberarea de răspundere a membrilor comisiei de cenzori;
- e) confirmă organizația de audit pentru efectuarea auditului obligatoriu ordinar și stabilește quantumul retribuției serviciilor ei;

- f) hotărăște cu privire la încheierea tranzacțiilor de proporții prevăzute la art.83 alin.(2) din Legea privind societățile pe acțiuni și a tranzacțiilor cu conflict de interese ce depășesc 10% din valoarea activelor societății, conform ultimului raport financiar;
- g) hotărăște cu privire la emisia obligațiunilor convertibile;
- h) examinează darea de seamă financiară anuală a societății, aprobă darea de seamă anuală a consiliului societății și darea de seamă anuală a comisiei de cenzori;
- i) aprobă normativele de repartizare a profitului societății;
- j) hotărăște cu privire la repartizarea profitului anual, inclusiv plata dividendelor anuale, sau la acoperirea pierderilor societății;
- j1) hotărăște înstrăinarea sau transmiterea acțiunilor de tezaur acționarilor și/sau salariatilor societății;
- k) hotărăște cu privire la reorganizarea sau dizolvarea societății;
- l) aprobă actul de predare-primire, bilanțul de divizare, bilanțul consolidat sau bilanțul de lichidare al societății.

Adunarea generală a acționarilor poate fi ordinară anuală și extraordinară, poate fi ținută cu prezența acționarilor, prin corespondență sau în formă mixtă. Adunarea generală anuală se ține cu prezența acționarilor sau în formă mixtă.

Adunarea generală ordinară anuală a acționarilor se ține nu mai devreme de o lună și nu mai târziu de două luni de la data depunerii la autoritățile financiare a dării de seamă anuale a societății. Societatea cu un număr de acționari mai mare de 5000 este obligată să țină adunări generale regionale dacă la două adunări anterioare n-a fost întrunit cvorumul prevăzut de lege.

Adunările generale extraordinare ale acționarilor se țin în conformitate cu prevederile Legii privind societățile pe acțiuni, fapt ce trebuie să fie prevăzut și de statutul societății. Termenul de ținere a adunării generale extraordinare a acționarilor se stabilește prin decizia consiliului societății, dar nu poate depăși 30 de zile de la data primirii de către societate a cererii de a ține o astfel de adunare.

Dacă adunarea generală a acționarilor nu a avut cvorumul necesar, adunarea se convoacă repetat. Data ținerii repetate a adunării generale se stabilește de organul sau persoanele care au adoptat decizia de convocare și va fi nu mai devreme de 20 de zile și nu mai târziu de 60 de zile de la data la care a fost fixată ținerea primei adunări generale a acționarilor.

Consiliul societății reprezintă interesele acționarilor în perioada dintre adunările generale și, în limitele atribuțiilor sale, exercită conducerea generală și controlul asupra activității societății. Consiliul societății este subordonat adunării generale a acționarilor. Atribuțiile principale ale consiliului societății sunt stabilite de Legea privind societățile pe acțiuni, urmînd a fi indicate și în statutul societății. Adunarea generală a acționarilor este în drept să stabilească și alte atribuții pentru consiliul societății, ținînd cont de restricțiile prevăzute de legislația în vigoare.

Chestiunile ce țin de competența consiliului societății nu pot fi transmise spre examinare organului executiv al societății, cu excepția împuternicirilor de pregătire și ținere a adunării generale a acționarilor în cazul cînd consiliul societății nu a fost înființat sau împuternicirile lui au încetat.

Consiliul societății prezintă adunării generale a acționarilor raportul anual cu privire la activitatea sa și la funcționarea societății, întocmit în conformitate cu legislația cu privire la valorile mobiliare, precum și informația privind remunerarea persoanelor cu funcții de răspundere. Împuternicirile consiliului societății nu pot fi delegate altei persoane.

Membrii consiliului societății se aleg de adunarea generală a acționarilor pe termenul prevăzut în statut, dar nu mai mare de 4 ani. Aceleași persoane pot fi realese un număr nelimitat de ori. Componența numerică a consiliului societății se stabilește în statutul societății, în regulamentul consiliului societății sau în hotărîrea adunării generale a acționarilor și va fi nu mai mică de 3 persoane.

Persoanele alese în consiliile a mai mult de cinci societăți pe acțiuni pierd de drept funcția de membru al consiliului, obținută prin depășirea numărului stabilit de lege, în ordinea cronologică a numirilor lor și vor fi obligate să restituie în folosul societății sumele primite pentru exercitarea funcțiilor de membru al consiliului. Reclamațiile împotriva acestor membri ai consiliului vor putea fi înaintate de către orice acționar sau de organul de stat competent. În raporturile dintre societate și persoanele care alcătuiesc consiliul societății vor fi aplicate, prin analogie, regulile mandatului, dacă statutul societății nu prevede altfel.

Președintele consiliului societății se alege de adunarea generală a acționarilor, dacă statutul nu prevede alegerea acestuia de către consiliul societății. Președintele consiliului societății convoacă ședințele consiliului societății și exercită alte atribuții prevăzute de regulamentul consiliului societății. În absența președintelui consiliului societății, atribuțiile acestuia le exercită vicepreședintele sau unul dintre membrii consiliului societății.

Organul executiv al societății asigură îndeplinirea hotărârilor adunării generale a acționarilor, deciziilor consiliului societății, de competența sa ținând conducerea activității curente a societății. Organul executiv este subordonat consiliului societății și adunării generale a acționarilor. Organul executiv al societății poate fi colegial sau unipersonal. Organul executiv al societății este obligat să asigure prezentarea consiliului societății, comisiei de cenzori și fiecărui membru al acestora a documentelor și a altor informații necesare pentru îndeplinirea în mod corespunzător a atribuțiilor lor. Competențele organului executiv sunt stabilite de Legea privind societățile pe acțiuni, urmînd a fi indicate și în statutul societății.

Conducătorul organului executiv al societății este în drept, în limitele atribuțiilor sale, să acționeze în numele societății fără procură, inclusiv să efectueze tranzacții, să aprobe statele de personal, să emită ordine și dispoziții.

Organul executiv al societății prezintă trimestrial consiliului societății sau adunării generale a acționarilor dări de seamă asupra rezultatelor activității sale.

Comisia de cenzori a societății exercită controlul activității economico-financiare și se subordonează exclusiv adunării generale a acționarilor. Atribuțiile, componența numerică, modul de formare și de funcționare a comisiei de cenzori a societății se stabilesc de statutul societății și de regulamentul comisiei de cenzori. Numărul cenzorilor trebuie să fie impar. În cazul în care statul deține cel puțin 20% din capitalul social, unul dintre cenzori va fi propus pentru alegere adunării generale a acționarilor de autoritățile centrale de specialitate ale administrației publice și/sau, după caz, de autoritățile administrației publice locale. Numărul membrilor comisiei de cenzori în societatea care corespunde unuia din criteriile prevăzute la art.2 alin.(2) din Legea privind societățile pe acțiuni va fi de cel puțin 3 persoane. Comisia de cenzori se alege pe un termen de la 2 la 5 ani.

Conform prevederilor legislației în vigoare, comisia de cenzori a societății exercită controlul obligatoriu al activității economico-financiare a societății timp de un an. Persoanele cu funcții de răspundere ale societății sînt obligate să prezinte comisiei de cenzori toate documentele necesare pentru efectuarea controlului, inclusiv să dea explicații orale și scrise.

II. POSESIA ACȚIUNILOR

Recunoașterea posesiei acțiunilor

Astfel, cum am menționat în capitolul precedent, persoanele fizice și juridice care participă la constituirea unei societăți comerciale cu formă juridică de organizare – societate pe acțiuni, din data înregistrării de stat a societății respective, obțin calitatea de **acționar**. Concomitent, calitatea de acționar poate fi dobîndită nu numai prin participarea la constituirea societății pe acțiuni, dar și ca urmare a dobîndirii, pe piața secundară, a acțiunilor emise de societate și plasate în circuit pe piața valorilor mobiliare (piața bursieră sau extrabursieră).

Legea privind societățile pe acțiuni stipulează expres că **acționarul este persoana care a devenit proprietar al unei sau al mai multor acțiuni ale societății pe acțiuni în modul stabilit de legislația în vigoare**.

În calitate de acționari pot fi atît persoane fizice, cît și persoane fizice rezidenți sau nerezidenți ai Republicii Moldova, apatrizi, precum și organizații internaționale.

Acționarul societății pe acțiuni, ca de altfel oricare categorie de asociați ai oricărui tip de societate comercială este o persoană distinctă față de societatea comercială care participă la un raport juridic constînd în drepturi și obligații în relație cu societatea. Pentru a putea exercita calitatea de acționar, este nevoie ca acționarul să poată dovedi această calitate.

Conform prevederilor Legii privind societățile pe acțiuni, **acțiunea este documentul sub formă de certificat de acțiuni sau înscriere în contul personal, care atestă dreptul acționarului de a participa la conducerea societății, de a primi dividende, precum și o parte din bunurile societății în cazul lichidării acesteia**.

Societatea pe acțiuni este în drept să plaseze **acțiuni ordinare și preferențiale**.

Acțiunile ordinare conferă proprietarului ei dreptul la un vot în adunarea generală a acționarilor, dreptul de a primi o cotă parte din dividende și o parte din bunurile societății în cazul lichidării acesteia.

Acțiunile preferențiale conferă proprietarului ei drepturi suplimentare față de proprietarul acțiunii ordinare referitor la ordinea primirii dividendelor anunțate și la cuantumul dividendelor, precum și la ordinea primirii unei părți din bunurile societății care se distribuie în cazul lichidării ei. Însă, acțiunea preferențială nu dă drept de vot proprietarului ei. Cu alte cuvinte, deși acțiunea preferențială nu dă drept de vot proprietarului ei, drepturile patrimoniale ale deținătorilor de acțiuni ordinare se vor satisface numai după satisfacerea integrală a drepturilor patrimoniale ale deținătorilor de acțiuni preferențiale.

Dacă societatea plasează acțiuni preferențiale de două sau mai multe clase, în statutul ei va fi prevăzută ordinea de plată a dividendelor anunțate și a valorii de lichidare a acțiunilor preferențiale de fiecare clasă.

Acțiunile emise și plasate de societățile pe acțiuni pot fi doar nominative. Caracteristica lor de bază este identificarea titularului acțiunii. În certificatul de acțiuni se înscriu datele de identificare ale acționarului, aceleași date fiind înscrise și în registrul acționarilor. Acțiunile nominative pot fi emise în formă materializată, fiind incorporate într-un titlu emis pe suport de hârtie – *certificat de acțiuni* sau în formă dematerializată, situație în care înscrierea datelor asupra titularului acțiunilor în registrul acționarilor este suficientă pentru exercitarea drepturilor de acționar.

Rezultă că în cazul acțiunilor emise în formă dematerializată, atât personal, cât și prin persoanele delegate, drepturile de acționar se exercită asupra persoanei înscrise în certificatul de acțiuni sau în registrul acționarilor.

Cînd este obligată societatea să emită acțiuni?

Obligația de a emite acțiuni este în sarcina societății. Cînd apare necesitatea sau obligația pentru societate de a emite acțiunile? La această întrebare vom putea răspunde făcînd referință la prevederile Legii privind societățile pe acțiuni. Astfel, în cazul societăților pe acțiuni noi înființate, obligația de a emite acțiuni se naște la data la care societatea este înregistrată în Registrul de stat al persoanelor juridice, adică data înregistrării de stat.

Prin prisma Legii privind societățile pe acțiuni, constatăm că, la înființarea societății, acțiunile se plasează prin emisiune închisă și doar între fondatori. În termen de 15 zile de la data înregistrării de stat a societății pe acțiuni (sau de la data înregistrării patrimoniului în cazul existenței aporturilor în bunuri), societatea este obligată să prezinte Comisiei Naționale a Pieței Financiare documentele ce confirmă înregistrarea de stat, actele de constituire, lista subscriitorilor la acțiuni, confirmarea depunerii de către acționari a mijloacelor bănești în contul achitării acțiunilor plasate, copia contractului privind ținerea registrului acționarilor etc.

Comisia Națională a Pieței Financiare va efectua înregistrarea de stat a acțiunilor plasate la înființarea societății în termen de 15 zile de la data depunerii documentelor necesare. Începînd cu data expirării acestui termen și pe parcursul a 15 zile următoare, societatea este obligată să asigure întocmirea registrului acționarilor și efectuarea în el a primelor înscrieri privind acționarii, reprezentanții lor legali sau deținătorii nominali de acțiuni.

În cazul societăților pe acțiuni existente, obligația acestora de a emite acțiuni apare atunci cînd se adoptă decizia de majorare a capitalului social la adunarea generală a acționarilor, prin **emisiune suplimentară de acțiuni**. Întotdeauna emisiunea suplimentară de acțiuni se va face după înregistrarea de stat a acțiunilor plasate la înființarea societății. Condițiile emisiunii suplimentare de acțiuni, inclusiv costul plasării lor, trebuie să fie egale pentru toți achizitorii de acțiuni.

Societatea este în drept să emită acțiuni prin emisiune închisă sau publică. Acțiunile emisiunii suplimentare plătite în întregime cu activele nete ale societății se repartizează între acționarii societății fără plată, în corespundere cu clasele și proporțional numărului de acțiuni care le aparțin. Înscrierile în legătură cu emisiunea suplimentară de acțiuni se fac în registrul acționarilor în baza certificatului înregistrării de stat a valorilor mobiliare și a listei subscriitorilor de acțiuni din emisiunea respectivă.

Calitatea de acționar

Emisiunea de acțiuni trebuie să fie efectuată conform etapelor prevăzute de legislația în vigoare, întocmindu-se o serie de acte pe care societatea este obligată să le îndeplinească.

În cazul acțiunilor nominative emise în formă materializată acestea se emit prin întocmirea și înmînarea acționarilor a unui document – certificat de acțiuni, care reprezintă acțiunile deținute de acționar.

Certificatul de acțiuni este documentul care atestă dreptul de proprietate asupra unui anumit număr de acțiuni de aceeași clasă, precum și drepturile proprietarului lor față de societatea emitentă.

Certificatul de acțiuni trebuie să cuprindă:

- denumirea întreagă a societății emitente, sediul ei;
- denumirea documentului - „Certificat de acțiuni”;
- numărul de ordine al certificatului;
- numele, prenumele și numărul actului de identitate (denumirea, numărul certificatului de înregistrare de stat) al acționarului;
- clasa și numărul de acțiuni ce aparțin acționarului cu drept de proprietate;
- valoarea nominală a acțiunii, dacă a fost stabilită de statutul societății;
- numărul de acțiuni plasate de clasa dată;
- numărul din Registrul de stat al valorilor mobiliare sub care sînt înregistrate acțiunile de clasa dată;
- drepturile și privilegiile de bază date de acțiunile de clasa respectivă, inclusiv mărimea dividendelor fixate și valoarea de lichidare a acțiunii, dacă acestea sînt prevăzute de statutul societății;
- semnătura (semnătura în facsimil) conducătorului organului executiv și a contabilului-șef al societății emitente.
- imprimatul sigiliului societății emitente;
- denumirea întreagă, sediul și numărul certificatului de înregistrare de stat al persoanei care ține registrul acționarilor;
- data eliberării certificatului și semnătura persoanei care l-a eliberat.

Certificatul de acțiuni, de obligațiuni și de alte valori mobiliare ale societății se eliberează acționarului, reprezentantului acestuia sau deținătorului nominal în termen de 3 zile de la data adresării către persoana care ține registrul deținătorilor valorilor mobiliare ale societății.

Certificatul de acțiuni se eliberează pentru una, cîteva sau toate valorile mobiliare de o clasă. Eliberarea certificatului de valori mobiliare, dreptul de proprietate asupra cărora a fost atestat printr-un certificat eliberat anterior, nu se permite. Certificatul de acțiuni la plasarea acestora se eliberează din contul societății.

Se poate observa cu ușurință că obligația societății pe acțiuni de a întocmi și preda acționarului documentul care încorporează acțiunile este o obligație de a face. În cazul în care societatea sau registratorul refuză eliberarea certificatului de acțiuni, soluția care apare ca fiind la îndemînă este de a promova o acțiune în care, sub amenințarea plății de daune interese, societatea sau registratorul să fie obligați să întocmească și să predea titlul către acționar. Mai mult, legea prevede răspunderea persoanelor care încalcă termenii și regimul de eliberare a certificatelor de valori mobiliare. **Totodată, menționăm că emiterea acțiunilor în formă materializată nu și-a găsit în prezent utilizare în practica Republicii Moldova.**

OBLIGAȚIUNILE

Conform prevederilor legislației în vigoare, societățile pe acțiuni sunt în drept să plaseze și obligațiuni.

Obligațiunea este un titlu financiar de împrumut care atestă dreptul deținătorului de obligațiuni de a primi de la emitentul ei valoarea nominală sau valoarea nominală și dobînda aferentă în mărimea și în termenele stabilite prin decizia de emitere a obligațiunilor. Deținătorii de obligațiuni apar în calitate de creditori ai societății.

Societatea este în drept să plaseze obligațiuni de clase diferite, inclusiv convertibile, care dau deținătorilor de obligațiuni dreptul de a schimba obligațiunile pe acțiuni ale societății. Emisiunea obligațiunilor convertibile se decide prin hotărîrea adunării generale a acționarilor, iar a altor obligațiuni poate fi decisă și de consiliul societății.

În cadrul emisiunii de obligațiuni convertibile, care pot fi convertite în acțiuni cu drept de vot ale societății, legislația asigură acționarului dreptul de preempțiune asupra valorilor mobiliare ce se plasează.

Dreptul de preempțiune oferă acționarului posibilitatea de a se subscrie la valorile mobiliare plasate, proporțional cotei din capitalul social, reprezentată de valorile mobiliare deținute de aceștia la data de subscriere.

Ce este registrul acționarilor?

Potrivit prevederilor Legii privind societățile pe acțiuni, societatea pe acțiuni este obligată să asigure ținerea **registrului deținătorilor valorilor mobiliare ale societății**, numit și **registrul acționarilor**, care trebuie să cuprindă datele de identificare ale acționarilor, conturile personale ale persoanelor înregistrate în registru, cu indicarea claselor și numărului de valori mobiliare care le aparțin, valorii lor de achiziție, precum și a grevării de dreptul de proprietate asupra acestor valori mobiliare, informații privind cesiunea dreptului de proprietate asupra acțiunilor.

Importanța înscrierii în registrul acționarilor provine din faptul că toate drepturile legate de calitatea de acționar se exercită condiționat de înscrierea acționarului și a participației sale la capitalul social în registrul acționarilor.

Registrul acționarilor poate fi ținut atât de societate, cât și de registratorul independent (persoană juridică ce deține licența în modul stabilit), în baza unui contract privind ținerea registrului încheiat între registratorul societății și societatea pe acțiuni. Societatea este obligată să transmită registratorului documentele necesare pentru ținerea registrului deținătorilor valorilor mobiliare în modul și în termenele stabilite de legislația cu privire la valorile mobiliare și de contractul cu privire la ținerea registrului.

Informația aferentă registratorului societății poate fi obținută, accesînd site-ul Comisiei Naționale a Pieței Financiare – www.cnpf.md.

Societatea, pînă la încetarea acțiunii contractului cu privire la ținerea registrului deținătorilor valorilor mobiliare, nu este în drept să transmită ținerea acestui registru unei alte persoane sau să-l țină de sine stătător. La expirarea contractului, societatea pe acțiuni poate decide asupra transmiterii ținerii registrului acționarilor unui alt registrator. Transmiterea în cauză se efectuează în strictă conformitate cu prevederile legislației, asigurîndu-se continuitatea și corectitudinea evidenței informației în registrul acționarilor.

Registratorul este obligat să facă înscrieri în registrul deținătorilor valorilor mobiliare, să elibereze extrase din registru, să prezinte societății listele persoanelor înregistrate în registru, să confrunte lunar cu societatea balanța acțiunilor ei și a altor valori mobiliare, precum și să îndeplinească alte obligații prevăzute de legislația cu privire la valorile mobiliare și de contract.

Persoana care ține registrul deținătorilor valorilor mobiliare al societății răspunde pentru prejudiciul cauzat proprietarului sau deținătorului nominal al valorilor mobiliare în cazurile încălcării termenelor de efectuare a înscrierii în registru, eschivării sau refuzului nemotivat de a face înscrierea sau de a elibera extrase din registru, comiterii de greșeli la ținerea registrului și în alte cazuri prevăzute de legislație.

Societatea care a încheiat contract cu registratorul nu este eliberată de răspundere în fața acționarilor pentru ținerea registrului deținătorilor valorilor mobiliare ale societății.

Societatea poate asigura de sine-stătător ținerea registrului acționarilor dacă deține licența respectivă eliberată de Comisia Națională a Pieței Financiare și numărul persoanelor înregistrate în registrul acționarilor nu depășește 50.

Înscrierea în registrul deținătorilor valorilor mobiliare ale societății se efectuează la cererea societății, achizitorului, proprietarului, reprezentantului acestuia sau deținătorului nominal al valorilor mobiliare, în termen de 3 zile de la data depunerii tuturor documentelor prevăzute de Legea cu privire la piața valorilor mobiliare și de actele normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare referitoare la activitatea de ținere a registrului.

Dobînditorul acțiunilor se investește cu dreptul de proprietate asupra lor din momentul efectuării înscrierii respective în registrul deținătorilor valorilor mobiliare ale societății.

Dat fiind faptul că, conform prevederilor Legii privind societățile pe acțiuni, acționarii sunt obligați să informeze persoana care ține registrul acționarilor despre toate schimbările din datele lor introduse în registru, Registratorul și societatea nu răspund pentru prejudiciile cauzate persoanelor înregistrate în registrul deținătorilor valorilor mobiliare în legătură cu neprezentarea de către aceste persoane a informației despre modificarea datelor lor.

Înscrierile făcute în registrul acționarilor constituie temei pentru eliberarea către proprietarii sau deținătorii nominali ai valorilor mobiliare a *extraselor din registrul acționarilor, registrul deținătorilor de obligațiuni sau registrul deținătorilor altor valori mobiliare ale societății*.

Extrasul din registrul acționarilor este un document ce confirmă înscrierea în contul personal deschis pe numele acționarului care confirmă drepturile acționarului asupra acțiunilor societății la data eliberării extrasului. *Extrasul din registrul acționarilor nu este valoare mobilă și transmiterea lui nu are drept consecință cesiunea drepturilor asupra acțiunilor indicate în extras.*

În caz de neîndeplinire a obligației de a completa sau de a completa corect registrul acționarilor, acționarii pot depune contestații la Comisia Națională a Pieței Financiare. Acțiunea privind obligarea de a realiza înregistrările în registrul acționarilor poate fi înaintată atât împotriva societății, dacă registrul este ținut de societate, cât și împotriva registratorului independent, atunci când registrul este ținut de registrator.

III. TRANZACȚIILE CU ACȚIUNI

Transferul dreptului de proprietate asupra acțiunilor

Potrivit prevederilor legislației în vigoare, din momentul înregistrării în registru a dreptului de proprietate asupra acțiunilor, cumpărătorul obține toate drepturile conferite de valorile mobiliare respective.

În cazurile stabilite de legislația privind protecția concurenței, procurarea și înstrăinarea valorilor mobiliare se efectuează cu acordul Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței.

Tranzacțiile cu valorile mobiliare emise de societățile pe acțiuni se efectuează pe piața bursieră, cu excepția: tranzacțiilor efectuate cu acțiunile societăților pe acțiuni care și-au menținut în statut modul închis de circulație a valorilor mobiliare conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007, precum și transferurilor directe de proprietate asupra valorilor mobiliare prevăzute de Legea nr. 199-XIV din 18.11.1998 cu privire la piața valorilor mobiliare.

Dreptul de proprietate asupra acțiunilor nominative trece de la o persoană la alta prin intermediul **dispoziției de transmitere** (în cazul în care evidența valorilor mobiliare se ține în registru) sau prin intermediul dispoziției date deținătorului nominal (în cazul în care evidența valorilor mobiliare o ține deținătorul nominal), perfectate în conformitate cu cerințele stabilite de către Comisia Națională a Pieței Financiare.

Dispoziția de transmitere se semnează de către persoana înregistrată care transmite acțiunile nominative sau de către altă persoană stabilită de legislație. În cazul transmiterii acțiunilor nominative ca rezultat al tranzacției efectuate la bursa de valori, dispoziția de transmitere se semnează și de persoana împuternicită de către membrul bursei de valori.

Semnăturile persoanelor fizice în dispozițiile de transmitere și dispozițiile date deținătorului nominal se autentifică notarial de către deținătorul registrului sau de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare ale căror clienți sînt aceste persoane fizice. Persoana care autentifică semnătura poartă răspundere, în conformitate cu legislația, pentru prejudiciile cauzate în urma nerespectării cerințelor stabilite la autentificarea semnăturii.

Dreptul de proprietate asupra acțiunilor nominative nematerializate trece la cumpărător din momentul efectuării înscrierii pe contul lui personal în registru (în cazul în care evidența valorilor mobiliare se ține în registru) sau în documentele de evidență ale deținătorului nominal (în cazul în care evidența valorilor mobiliare o ține deținătorul nominal).

Dreptul de proprietate asupra acțiunilor nominative materializate trece la cumpărător:

- din momentul eliberării certificatului de acțiuni, după efectuarea înscrierii pe contul personal al cumpărătorului (în cazul în care evidența valorilor mobiliare se ține în registru);
- din momentul efectuării înscrierii respective pe contul personal al cumpărătorului în registru, după ce îi transmite deținătorului nominal, al cărui client este cumpărătorul, certificatul de acțiuni (în cazul în care evidența valorilor mobiliare o ține deținătorul nominal).
- Potrivit Legii cu privire la piața valorilor mobiliare, transferul direct de proprietate asupra acțiunilor la deținătorul de registru se admite în următoarele cazuri:
- plasarea acțiunilor pe piața primară;

- fracționarea, consolidarea sau convertirea acțiunilor emitentului;
- răscumpărarea acțiunilor de către emitent în condițiile stabilite de Legea privind societățile pe acțiuni;
- înstrăinarea sau transmiterea acțiunilor de tezaur de către emitent personalului și/sau acționarilor societății în modul stabilit de adunarea generală a acționarilor;
- depunerea acțiunilor ca aport la capitalul social al unei societăți comerciale;
- executarea hotărârii irevocabile a instanței de judecată;
- reorganizarea sau lichidarea emitentului;
- desfășurarea concursurilor investiționale și comerciale cu acțiunile expuse la vânzare în condițiile Legii privind administrarea și deetimizarea proprietății publice;
- tranzacții efectuate conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007;
- vânzarea și cumpărarea de către persoanele fizice a acțiunilor obținute în urma investiții bonurilor patrimoniale și/sau în urma lichidării fondurilor de investiții implicate în procesul de privatizare contra bonuri patrimoniale, în cazul în care volumul cumulat al acestor tranzacții, într-o perioadă de 12 luni, nu depășește 1% din numărul total al valorilor mobiliare emise de clasa dată;
- achitarea cu acțiuni a datoriilor certe ale statului față de participanții la privatizare;
- succesiunea și moștenirea acțiunilor;
- transmiterea acțiunilor cu titlu gratuit în condițiile Legii privind administrarea și deetimizarea proprietății publice;
- tranzacțiile cu acțiunile nesolicitate în condițiile Legii restructurării întreprinderilor agricole în procesul de privatizare;
- tranzacțiile rezultate din partajul bunurilor în formă de acțiuni;
- încheierea contractelor de donație între persoanele fizice, precum și efectuarea altor acte cu titlu gratuit, conform Codului civil.

Transferul direct de proprietate asupra acțiunilor obținute ca rezultat al investiții bonurilor patrimoniale se va efectua la ultimul preț înregistrat pe piața bursieră sau la prețul a cărui oscilație maximală, în raport cu ultimul preț de pe piața bursieră, nu va depăși:

- pentru valorile mobiliare înregistrate la cota bursei – plus/minus 5%;
- pentru alte valori mobiliare tranzacționate pe piața bursieră – plus/minus 15%.

În cazul în care acțiunile obținute ca moștenire, donație între soți, rude și afini pînă la gradul II de rudenie inclusiv sau în urma transmiterii cu titlu gratuit nu au valoare de piață, transferul acestora se va efectua la valoarea lor nominală.

Realizarea drepturilor conferite de acțiuni

Drepturile conferite de acțiunile nominative se realizează:

- de persoana indicată în certificatul de acțiuni, la prezentarea certificatului de către deținătorul lui sau de către persoana împuternicită de acesta după efectuarea înscrierii pe contul personal al cumpărătorului – în cazul în care evidența acțiunilor materializate se ține în registru. Dacă acțiunile materializate sînt grevate de obligații, drepturile conferite de aceste valori mobiliare se realizează de persoanele indicate în registru fără prezentarea certificatului valorilor mobiliare;
- de persoana indicată în registru – în cazul ținerii evidenței acțiunilor nematerializate în registru;
- de persoana indicată în documentele de evidență ale deținătorului nominal – în cazul ținerii evidenței acțiunilor de către deținătorul nominal.

Dacă, în limitele și cazurile stabilite de legislație, are loc blocarea în registru a conturilor personale ale deținătorilor, dreptul acționarului de a înstrăina acțiunile se suspendă pînă la deblocare.

Dacă, la momentul blocării registrului, datele despre noul proprietar al acțiunilor nominative nu au fost aduse la cunoștința deținătorului de registru (în cazul în care evidența valorilor mobiliare se ține în registru) sau la cunoștința deținătorului nominal (în cazul în care evidența valorilor mobiliare se ține de către deținătorul nominal), obligațiile emitentului față de persoana înregistrată în registru sau indicată în documentele deținătorului nominal se realizează conform datelor la momentul blocării registrului.

Drepturile conferite de acțiuni pot fi realizate de către deținătorii lor numai pe perioada înregistrării acestor valori mobiliare în Registrul de stat al valorilor mobiliare ținut de Comisia Națională a Pieței Financiare.

Grevarea cu obligații a acțiunilor

Acțiunile pot fi grevate cu obligații de gaj și cu alte obligații prevăzute de legislație. Drept temei la gajarea acțiunilor servește contractul de gaj care se perfectează în scris. În perioada valabilității contractului de gaj, creditorul gajist nu este în drept să administreze acțiunile gajate.

Contractul de gajare a acțiunilor nominative este valabil numai cu condiția specificării în registru a restricțiilor asupra dreptului de înstrăinare a acțiunilor gajate. Contractul de gaj asupra acțiunilor nominative are putere juridică din momentul efectuării înscrierilor respective în registru. Nerespectarea, la gajarea acțiunilor nominative, a prevederilor ce țin de modul de administrare a acțiunilor gajate și înregistrare a gajului în registrul deținătorilor de valori mobiliare, atrage după sine nulitatea contractului de gaj cu toate consecințele generate de acest fapt, prevăzute de legislație.

Concomitent cu executarea de către debitorul gajist a obligațiilor garantate prin gaj, creditorul gajist va expedia deținătorului de registru o declarație scrisă despre radierea gajului, efectuînd în registru înscrierile privind anularea restricțiilor asupra dreptului de înstrăinare a acțiunilor gajate. În cazul gajării acțiunilor nominative materializate, creditorul gajist va remite debitorului gajist certificatele acestora. În cazul neexecutării de către debitorul gajist a obligațiilor garantate prin gaj, creditorul gajist poate aplica drepturile stabilite de legislația cu privire la gaj.

IV. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE ACȚIONARILOR

Conform prevederilor legislației aplicabile, distingem patru categorii de drepturi ale acționarilor și anume:

- ***Drepturi comune tuturor acționarilor;***

- ***Drepturi suplimentare pentru acționarii ce dețin 5% din acțiunile cu drept de vot emise de societatea pe acțiuni;***
- ***Drepturi suplimentare pentru acționarii ce dețin 10% din acțiunile cu drept de vot emise de societatea pe acțiuni; și***
- ***Drepturi suplimentare pentru acționarii ce dețin 25% din acțiunile cu drept de vot emise de societatea pe acțiuni.***

În cele ce urmează vom încerca să detaliem cele mai esențiale drepturi ale acționarilor din categoriile indicate mai sus.

- ***Drepturi comune tuturor acționarilor***
- ***Dreptul la informarea cu caracter general***

Conform prevederilor Legii privind societățile pe acțiuni și a Legii privind piața valorilor mobiliare, societatea pe acțiuni informează acționarii și alte persoane terțe despre activitatea sa prin difuzarea informației în presă în modul stabilit în statutul societății. Astfel, raportul anual, informația despre evenimentele și acțiunile ce afectează activitatea financiar-economică și informația aferentă convocării și desfășurării adunării generale a acționarilor se publică, în mod obligatoriu, la societățile care sunt menționate în art.2 alin.2 din Legii privind societățile pe acțiuni.

Dreptul la informarea realizată cu ocazia adunării generale a acționarilor

În conformitate cu prevederile legislației în vigoare, societățile care corespund unui din criteriile prevăzute la art.2 alin.(2) din Legea privind societățile pe acțiuni, sunt obligate să expedieze avize despre ținerea adunării generale a acționarilor fiecărui acționar în parte în termenul stabilit de legislație și să publice în organul de presă indicat în statut.

Pentru societățile, altele decât cele specificate mai sus, statutul prevede modul de informare a acționarilor privind desfășurarea adunării generale a acționarilor. Pentru societățile care nu sunt menționate la art.2 alin.2 din Legea privind societățile pe acțiuni, acționarii vor fi informați prin expedierea avizelor privind convocarea adunării generale și/sau prin publicarea avizului în presă astfel cum este prevăzut de statut.

Totodată legislația prevede și conținutul minim al avizelor privind convocarea adunării generale a acționarilor.

Conform dispoziției legale, orice acționar indiferent de numărul de acțiuni deținut, are dreptul de a adresa consiliului societății întrebări în scris referitoare la activitatea societății, înaintea datei de desfășurare a adunării generale, urmînd să i se răspundă în cadrul adunării. Întrebările în cauză trebuie să fie în legătură cu activitatea societății, înțelegîndu-se prin aceasta toate actele administratorilor, directorilor și celorlalți reprezentanți ai societății, care au legătură cu derularea afacerilor societății. Întrebările pot să vizeze și chestiuni care nu sunt incluse pe ordinea de zi și de asemenea pot să vizeze atît operațiuni efectuate de companie în trecut, cît și operațiuni care se preconizează a se desfășura în viitor.

Dreptul la informare asupra materialelor privind chestiunile în discuție la adunarea generală a acționarilor

Normele incidente dreptului de informare al acționarilor cu ocazia convocării adunării generale a acționarilor se referă, în primul rînd, la obligativitatea societății de a pune la dispoziția acționarilor toate materialele pentru ordinea de zi, cu cel puțin 10 zile înainte de ținerea ei prin afișare și/sau punerea acestora la un loc accesibil, cu desemnarea unei persoane responsabile pentru dezvăluirea informației respective. În ziua ținerii adunării generale, materialele pentru ordinea de zi se vor expune în locul ținerii adunării generale a acționarilor, pînă la închiderea acesteia. Potrivit hotărîrii adunării generale a acționarilor, materialele menționate pot fi de asemenea expediate fiecărui acționar sau reprezentantului lui legal, sau 14

deținătorului nominal de acțiuni. Documentele pe care societatea trebuie să le pună la dispoziția acționarilor înaintea adunării generale a acționarilor sunt cele menționate la art. 56 alin. (2) din Legea privind societățile pe acțiuni. Nerespectarea dispozițiilor referitoare la conținutul convocatorului și publicarea acestuia în presă poate avea efecte asupra valabilității hotărârilor adunărilor generale, făcând posibilă invocarea nulității hotărârii.

Dreptul de a participa la adunările generale ale acționarilor, de a alege și de a fi ales în organele de conducere

Aceste drepturi se materializează prin faptul că, odată informat asupra ținerii adunării generale a acționarilor, acționarul are dreptul de a participa la lucrările acesteia prin exercitarea dreptului de vot asupra chestiunilor puse în discuție, prin a face propuneri la ordinea de zi și a înainta candidaturi pentru consiliul societății. Astfel, la adunarea generală a acționarilor, votul poate fi deschis sau secret. La adunările generale ținute prin corespondență sau sub formă mixtă, votul va fi numai deschis. La adunarea generală a acționarilor, votarea se face după principiul „o acțiune cu drept de vot - un vot”, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Asupra fiecărei chestiuni puse la vot la adunarea generală, acționarul care deține acțiuni cu drept de vot poate vota ori „pentru”, ori „împotrivă”. Voturile acționarilor care nu vor fi exprimate nici în una din variantele de votare prevăzute se vor considera voturi exprimate „împotrivă”. Acționarul are dreptul să voteze numai cu acel număr de acțiuni care nu depășește limita stabilită de legislație. Acționarul are dreptul să participe la adunarea generală personal sau prin intermediul reprezentantului său autorizat. Membrii organului executiv și membrii comisiei de cenzori nu pot fi reprezentanți ai acționarului. Reprezentarea acționarului și transmiterea împuternicirilor sale altei persoane se efectuează în baza procurii. Procura de reprezentare a acționarului la adunarea generală trebuie să conțină date cu privire la acționar și reprezentantul său, precum și împuternicirile conferite. Procura poate fi autenticată de notar sau de administrația organizației de la locul de muncă, de studii sau de trai al acționarului, iar pentru pensionari – de organul de asistență socială de la locul de trai. Termenul de valabilitate a procurii este de cel mult 3 ani. Dacă termenul nu este indicat în procură, ea este valabilă timp de un an de la data întocmirii. Procura în care nu este indicată data întocmirii este nulă.

Dreptul de a lua cunoștință și a face copii de pe documentele societății, accesul la care este prevăzut de lege, de statut sau de regulamentele societății

Societatea este obligată să pună la dispoziția acționarului orice informație supusă în mod obligatoriu dezvăluirii, precum și va permite acționarului să facă copii de pe documentele furnizate în legătură cu dezvăluirea informației. Potrivit legii, societatea este obligată, la cerere, să prezinte acționarilor pentru inițiere următoarele documente:

- contractul de societate (declarația de constituire a societății), statutul societății și toate modificările și completările operate în ele;
- certificatul de înregistrare de stat a societății;
- regulamentele societății, toate modificările și completările operate în ele;
- contractele cu registratorul, cu organizația gestionară și cu organizația de audit ale societății;
- procesele-verbale ale adunărilor generale ale acționarilor și buletinele de vot;
- procesele-verbale ale ședințelor consiliului societății;
- lista membrilor consiliului societății, membrilor organului executiv și a celorlalte persoane cu funcții de răspundere ale societății;

- lista persoanelor interesate, indicându-se datele prevăzute la art.85 alin.(2) al Legii privind societățile pe acțiuni;
- prospectele de emisiune a valorilor mobiliare ale societății, toate modificările și completările operate în ele, precum și dările de seamă cu privire la totalurile emiterii valorilor mobiliare;
- datele privind volumele lunare și prețurile medii ale tranzacțiilor înregistrate în registrul deținătorilor valorilor mobiliare ale societății;
- rapoartele financiare;
- rapoartele comisiei de cenzori, actele de control și rapoartele organizației de audit, actele de control și hotărârile organelor de stat care au exercitat controlul asupra activității societății;
- rapoartele anuale ale consiliului societății și ale comisiei de cenzori a societății;
- corespondența cu acționarii;
- alte documente prevăzute de statutul sau de regulamentele societății.

La cererea oricărui acționar societatea va prezenta, contra plată, extrase și copii de pe documentele menționate și de pe alte documente prevăzute de statutul și de regulamentele societății, cu excepția documentelor ce constituie obiectul unui secret de stat sau comercial. Cuantumul plății se stabilește de societate și nu poate depăși volumul cheltuielilor pentru prezentarea extraselor, efectuarea copiilor de pe documente și pentru expedierea lor.

Dreptul de a primi dividendele anunțate în corespundere cu clasele și proporțional numărului de acțiuni care îi aparțin.

Cota-parte din profitul net al societății care se repartizează între acționari în corespundere cu clasele și proporțional numărului de acțiuni care le aparțin constituie **dividend**. Societatea are dreptul să plătească dividende intermediare (trimestriale, semestriale) și anuale pe acțiunile aflate în circulație. Decizia privind plata dividendelor anuale se ia de adunarea generală a acționarilor, iar decizia privind plata dividendelor intermediare poate fi aprobată și de consiliul societății. Societatea nu are dreptul să garanteze plata dividendelor. Obligațiile societății referitoare la plata dividendelor apar la data anunțării hotărârii cu privire la plata lor. Dreptul acționarului de a-și ridica dividendele este de 3 ani de la data anunțării lor.

Dreptul de a înstrăina acțiunile care îi aparțin, de a le pune în gaj sau în administrare fiduciară.

Astfel, cum am menționat în capitolul precedent, acționarul este liber să dispună de acțiunile sale, avînd dreptul de a le înstrăina și greva cu sarcini în corespundere cu limitele stabilite de lege.

Dreptul de a cere răscumpărarea acțiunilor care îi aparțin, în cazurile prevăzute de lege sau de statutul societății.

Acțiunile plasate de societate se răscumpără de ea la cererea acționarilor în cazurile prevăzute de legislație sau de statutul societății. Acționarul este în drept să ceară răscumpărarea acțiunilor care îi aparțin dacă: (a) nu i s-a permis, fără temei legal, să participe la adunarea generală a acționarilor la care s-a luat hotărîrea în unul din cazurile de răscumpărare forțată a acțiunilor; sau (b) acționarul a votat împotriva adoptării hotărîrilor ce țin de modificarea statutului, reorganizarea societății sau efectuării de către societate a unor tranzacții de proporții și/sau în cazul neadoptării de către adunarea generală a acționarilor a hotărîrii privind conformarea activelor nete prevederilor legislației și a cerut răscumpărarea acțiunilor în termen de 2 luni de la data adoptării hotărîrii; sau

(c) și-a exprimat dezacordul cu decizia consiliului societății privind încheierea unei tranzacții de proporții. Răscumpărarea acțiunilor societății se efectuează la prețul lor de piață, dacă legislația nu prevede altfel. Termenul de depunere de către acționari a cererilor de răscumpărare a acțiunilor ce le aparțin se stabilește în statutul societății și va fi de cel puțin 2 luni de la data luării de adunarea generală a acționarilor a uneia din hotărârile menționate anterior. Termenul de achitare a acțiunilor nu va depăși 3 luni de la data depunerii cererii de răscumpărare.

Acționarul minoritar are dreptul să ceară oricând persoanei care deține, de sine stătător sau în comun cu persoanele sale afiliate, mai mult de 90% din volumul total de acțiuni cu drept de vot ale unei societăți ca aceasta să-i cumpere acțiunile deținute în modul stabilit de Legea privind societățile pe acțiuni.

Drepturile suplimentare ale acționarilor ce dețin minim 5% din acțiunile cu drept de vot ale societății

Conform prevederilor legislației în vigoare, acționarii care dețin cel puțin 5% din acțiunile cu drept de vot ale societății, pe lângă drepturile menționate mai sus, beneficiază de următoarele drepturi suplimentare:

Dreptul de a introduce chestiuni în ordinea de zi a adunării generale anuale a acționarilor

Acționarul poate înainta Consiliului societății propuneri de a include în ordinea de zi a adunării generale a acționarilor cel mult două chestiuni. Propunerea chestiunilor în ordinea de zi se face până la data de 20 ianuarie a anului următor celui de gestiune.

Dreptul de a propune candidați pentru membrii consiliului societății și membrii comisiei de cenzori

Dacă adunarea generală ordinară anuală se ține cu prezența acționarilor sau sub formă mixtă, acționarii menționați sunt în drept să prezinte, cu cel puțin 20 de zile până la data ținerii adunării generale ordinare anuale, cereri cu privire la propunerea de candidați pentru funcțiile de membri ai consiliului societății și ai comisiei de cenzori. În cererea de înscriere a candidaților în lista candidaturilor pentru a fi supuse votului la adunarea generală a acționarilor, inclusiv în cazul propunerii candidaturii proprii, se indică numele și prenumele candidaților, alte date despre ei stabilite de legislația în vigoare, clasele și numărul de acțiuni care le aparțin, precum și numele și prenumele (denumirile) acționarilor care au prezentat cererea, clasele și numărul de acțiuni care le aparțin. La această cerere se anexează acordul în scris al fiecărui candidat. Cererea menționată va fi semnată de toate persoanele care au prezentat-o și înaintată consiliului societății. Hotărârea privind alegerea consiliului societății pe acțiuni cu un număr de acționari de peste 50 se adoptă prin vot cumulativ. Hotărârea privind alegerea membrilor comisiei de cenzori se adoptă cu 2/3 din voturile reprezentate la adunare.

Dreptul de a cere convocarea ședinței extraordinare a consiliului societății.

Drepturile suplimentare ale acționarilor ce dețin minim 10% din capitalul social

Potrivit legislației în vigoare și normelor internaționale recunoscute, acționarii ce dețin cel puțin 10% din acțiunile cu drept de vot ale societății pe acțiuni sunt considerați acționari semnificativi. Din aceste considerente, Legea privind societățile pe acțiuni, pe lângă drepturile comune și cele suplimentare oferite acționarilor ce dețin minim 5% din acțiunile cu drept de vot, le oferă drepturi suplimentare distincte și anume:

Dreptul de a cere stabilirea costului plasării acțiunilor societății, în temeiul raportului organizației de audit sau al altei organizații specializate ce nu este persoană afiliată a societății;

Dreptul de a cere efectuarea de controale extraordinare ale activității economico-financiare a societății.

Dreptul de a adresa instanței judecătorești cerere de reparare a prejudiciului cauzat societății de persoanele cu funcții de răspundere în urma încălcării intenționate sau grave de către acestea a prevederilor actelor legislative.

Comparativ celor două categorii distincte de acționari, ***acționarii care dețin cel puțin 25% din acțiunile cu drept de vot ale societății***, pe lângă drepturile generale prevăzute pentru toți acționarii, inclusiv drepturile suplimentare prevăzute pentru acționarii ce dețin minim 5% și 10% din capitalul social al societății, au de asemenea ***dreptul să ceară convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor în modul stabilit de lege și de statutul societății***. Statutul societății poate conferi și alte drepturi suplimentare acționarilor ce dețin 5%, 10% sau 25% din acțiunile cu drept de vot ale societății.

Este important de menționat și faptul că acționarul care deține acțiuni cu drept de vot sau alte valori mobiliare ale societății, care pot fi convertite în acțiuni cu drept de vot, are dreptul de preemțiune asupra acțiunilor cu drept de vot ce se plasează sau asupra altor valori mobiliare ale societății care pot fi convertite în acțiuni cu drept de vot. Modul de exercitare a acestui drept este stabilit de legislația cu privire la valorile mobiliare, de statutul societății și de decizia de emitere a acțiunilor.

Dreptul de preemțiune nu poate fi limitat sau retras. Dreptul de preemțiune se exercită într-un termen care nu poate fi mai mic de 14 zile lucrătoare de la data adoptării hotărârii pentru emisiunea suplimentară. Termenul de realizare a dreptului de preemțiune nu se aplică în cazul în care la adunarea generală a acționarilor participă 100% din acțiunile cu drept de vot ale societății și/sau toți acționarii subscriu la valorile mobiliare de clasa respectivă proporțional cotei deținute în capitalul social, și/sau emisiunea închisă a valorilor mobiliare are loc în urma reorganizării societății prin fuziune.

Modul de exercitare a dreptului de preemțiune este stabilit de statutul societății și/sau de hotărârea privind emisiunea valorilor mobiliare, și/sau de prospectul ofertei publice, astfel încât să fie oferită acționarilor posibilitatea de a se subscrie la valorile mobiliare din emisiunea suplimentară, proporțional cotei din capitalul social, reprezentată de valorile mobiliare deținute de aceștia la data de subscriere.

Potrivit prevederilor Legii privind societățile pe acțiuni, acționarii au următoarele obligații:

- ***Să informeze persoana care ține registrul acționarilor despre toate schimbările din datele sale, introduse în registru;***
- ***Să comunice în scris societății, Comisiei Naționale a Pieței Financiare și Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței despre achiziționarea de acțiuni ale societății în număr ce depășește limita stabilită de legislația cu privire la valorile mobiliare sau de altă legislație;***
- ***Să îndeplinească alte obligații prevăzute de statutul societății și legislația în vigoare;***
- ***Acționarul care deține poziția de insider este obligat să prezinte trimestrial societății darea de seamă privind numărul de valori mobiliare pe care le deține. În termen de 5 zile calendaristice de la data obținerii poziției de insider, acesta trebuie să prezinte informația despre persoanele sale afiliate;***
- ***Acționarii, care au și calitatea de persoane cu funcții de răspundere ale societății, sînt obligați să comunice în scris societății și Comisiei Naționale a Pieței Financiare despre toate tranzacțiile lor cu acțiunile societății, în modul prevăzut de legislația cu privire la valorile mobiliare.***

Insideri se consideră:

- a) persoanele cu funcție de răspundere ale emitentului, inclusiv membrii consiliului societății, comisiei de cenzori, organului executiv și ai altor organe de conducere;
- b) persoanele care dețin, individual sau împreună cu persoanele afiliate lor, cel puțin 50% plus o acțiune din volumul total al acțiunilor cu drept de vot ale emitentului;

c) persoanele care au acces la informația privilegiată în virtutea funcției deținute, a condițiilor contractului sau în urma negocierii contractului, condițiilor contractului, sau în urma delegării dreptului respectiv din partea emitentului ori a altui insider al acestuia;

d) persoanele fizice care în decursul ultimelor 6 luni în oricare mod cad sub incidența prevederilor lit.a), b) sau c);

e) persoanele fizice afiliate persoanelor specificate la lit.a)-d).

f) în cazul în care persoanele menționate la lit.b) și c) sînt persoane juridice, calitatea de insider o au și persoanele fizice cu funcție de răspundere ale acestor persoane juridice, precum și persoanele care, în virtutea exercitării atribuțiilor lor în cadrul persoanei juridice respective, au acces la informația privilegiată a emitentului;

g) orice altă persoană care posedă informații privilegiate.

Totodată, legislația prevede un șir de restricții la tranzacționarea valorilor mobiliare deținute de către insideri în cazul cînd valorile mobiliare sunt plasate de către societățile pe acțiuni ce corespund criteriilor prevăzute la art.2 alin.(2) din Legea privind societățile pe acțiuni.

Dacă, în urma neexecutării sau executării necorespunzătoare a obligațiilor acționarilor indicate în Legea privind societățile pe acțiuni și statutul societății, acestea din urmă i-a fost cauzat un prejudiciu, acționarul răspunde în fața societății în mărimea prejudiciului cauzat. După cum se observă, obligațiile acționarilor sunt stabilite de lege și statutul societății. Principala obligație legală pentru a deveni acționar constă în plata capitalului subscris. Acționarii care nu-și îndeplinesc această obligație vor fi somați în acest sens, iar ulterior se va putea opta pentru urmărirea lor prin justiție sau anularea acțiunilor lor nominative. De asemenea, acționarii trebuie să respecte statutul societății și hotărârile adunării generale a acționarilor, precum și obligația acționarilor de a suporta pierderile sociale pînă la concurența aportului lor.

Protecția drepturilor acționarilor

Apărarea drepturilor și intereselor legitime ale acționarilor este asigurată de legislație. Pentru a asigura o protecție adecvată a drepturilor acționarilor, pe parcursul ultimilor ani, legislația privind valorile mobiliare, și în special Legea privind societățile pe acțiuni, a suferit o serie de modificări, menite să reducă la maxim posibilitățile de încălcare a drepturilor acționarilor. Dacă pînă la efectuarea de modificări, managementul societății pe acțiuni avea mai puține obligații față de acționarii societății, indiferent de numărul acțiunilor cu drept de vot deținute, după modificările de ultimă oră, aceste subterfugii au fost eliminate.

Una din aceste modificări se referă la tranzacțiile cu conflict de interes și dezvăluirea publică a informației. Dacă pînă la intrarea în vigoare a modificărilor de ultimă oră (03.06.2011) nu era obligatorie dezvăluirea publică a informației referitoare la încheierea unor atare tranzacții, actualmente orice acționar, indiferent de mărimea participației deținute, este în drept să ceară informarea sa asupra volumului și prețului tranzacției încheiate.

Alt aspect important și care merită a fi menționat este prețul tranzacțiilor încheiate de societatea pe acțiuni. Potrivit noilor prevederi, tranzacția cu conflict de interese se aprobă de organul competent al societății (consiliul societății sau adunarea generală a acționarilor), însă, pînă la aprobare, urmează să fie, în mod obligatoriu, analizată și verificată de compania de audit a societății sau comisia de cenzori, după caz, din punct de vedere al prețului tranzacției, fiind astfel evitată majorarea artificială a prețului față de cel de piață.

În cazul în care prin acțiunile managementului societății acționarii constată sau consideră că le-au fost încălcate drepturile, sînt în drept, în modul stabilit de legislație, să sesizeze organele de conducere ale societății și/sau Comisia Națională a Pieței Financiare, și/sau instanța judecătorească. Societatea este obligată să examineze plîngerile și propunerile acționarilor în termen de o lună de la data primirii lor și să dea răspuns în fond.

La fel de importante sunt și modificările operate în legislație în partea ce ține de efectuarea tranzacțiilor pe piața valorilor mobiliare și soluționarea unor probleme ce au apărut în procesul de aplicare a noilor norme privind sistemul de executare.

Astfel, în Legea instituțiilor financiare au fost expres prevăzute cazurile în care transferul cotei din capitalul unei bănci urmează a fi efectuat în mod exclusiv cu permisiunea prealabilă scrisă a Băncii Naționale a Moldovei. Nerespectarea acestor cerințe atrage după sine nulitatea absolută a tranzacțiilor respective. Aceeași procedură de avizare prealabilă a transferului de acțiuni este valabilă și pentru societățile de asigurări, care au forma juridică de organizare – societate pe acțiuni. În cazul acesta, permisiunea este emisă de Comisia Națională a Pieței Financiare.

Totodată, în Legea cu privire la piața valorilor mobiliare a fost stipulat expres că transferul dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare urmează a fi efectuat doar în cazul în care hotărârile judecătorești, în baza cărora se fac tranzacțiile, devin irevocabile.

De asemenea, modificările operate obligă executorii judecătorești să ofere părților un termen de 15 zile pentru executarea benevolă a documentului executoriu, în acest caz fiind solicitată plata cheltuielilor de executare legate doar de plata taxei de intentare și de arhivare a dosarului de executare.

O altă parte a modificărilor se referă la Codul de procedură civilă, modificări ce prevăd excluderea normelor care oferă instanțelor de judecată o marjă de discreție excesivă la dispunerea executării imediate a hotărârii.

În consecință, prin adoptarea noilor prevederi, acționarii obțin dreptul de a solicita anularea tranzacțiilor încheiate de societate, precum și a celor ce se referă direct la dreptul lor de proprietate asupra acțiunilor deținute, dacă s-a demonstrat producerea de daune drepturilor și intereselor lor. Concomitent, pentru situațiile când anularea tranzacțiilor încheiate cu conflict de interes nu mai este posibilă, acționarii pot solicita compensarea prejudiciului cauzat intereselor lor de către persoanele în culpă.

Toate aceste modificări, privite în ansamblu, au menirea de a proteja acționarii de la orice fel de acțiuni abuzive care au drept scop deposedarea abuzivă de patrimoniu.

V. PLATA DIVIDENDELOR

Dividendul este cota-parte din profitul societății care se distribuie fiecărui acționar. Ca și cuantumul, dividendele se distribuie proporțional cu participațiunea acționarului în capitalul social. Dreptul la dividend nu se naște automat în folosul acționarilor. Pentru a se putea distribui dividend, trebuie, în primul rând, ca societatea să fi înregistrat profit la sfârșitul exercițiului financiar. Fiind dependent de profit, iar profitul determinându-se pe baza situațiilor financiare, rezultă că dreptul la dividend apare o singură dată pentru fiecare an. Pe de altă parte, numai ca urmare a unei hotărâri a adunării generale a acționarilor, în sensul ca profitul sau numai o parte a sa să fie distribuit sub formă de dividende, apare dreptul de a încasa dividende.

Chiar dacă există profit, adunarea generală a acționarilor este liberă să hotărască ce va face cu acesta, fiind posibilă o hotărâre ca profitul să fie distribuit sub formă de dividende, în tot sau în parte, către acționari, dar fiind totodată posibilă adoptarea unei hotărâri în care să se prevadă o altă destinație a profitului – ca exemplu, să fie folosit pentru investiții.

Competența să hotărască asupra modului de repartizare a profitului aparține în exclusivitate adunării generale a acționarilor societății.

Decizia cu privire la plata dividendelor, aprobată de către societatea care corespunde unuia din criteriile prevăzute la art.2 alin.(2) din Legea privind societățile pe acțiuni, se publică în termen de 15 zile de la data adoptării ei. Decizia cu privire la plata dividendelor de către societatea care nu corespunde unuia din criteriile prevăzute la art.2 alin.(2) trebuie să fie adusă la cunoștința fiecărui acționar personal, în termen de 15 zile de la data luării ei, precum și poate fi publicată în mijloacele mass-media conform hotărârii adunării generale a acționarilor.

În ce privește momentul în care apare dreptul de a încasa dividendul, acesta poate fi determinat tot de către adunarea generală a acționarilor. Totuși, adunarea generală a acționarilor nu poate să prevadă un termen mai mare de 3 luni de la data adoptării deciziei de plată a dividendelor.

În cazul în care societatea nu plătește dividende în termenul stabilit, și conform statutului societății sau prin hotărârea adunării generale s-a stabilit despăgubirea acționarilor prin aplicarea unei dobânzi, acționarul este în drept să primească suplimentar despăgubirea datorată pentru întârzierea la plata dividendelor.

Mărimea dividendelor anunțate pe fiecare acțiune de aceeași clasă trebuie să fie egală, indiferent de termenul plasării acțiunilor. Dividendele se plătesc cu mijloace bănești, iar în cazurile prevăzute de statutul societății, se plătesc cu acțiuni de tezaur sau acțiuni ale emisiei suplimentare sau cu alte bunuri destinate consumului populației civile, a căror circulație nu este interzisă sau limitată de actele legislative.

Unele probleme apar în ceea ce privește determinarea persoanei în patrimoniul căreia se nasc dividendele, având în vedere că acțiunile sunt titluri de valoare care circulă, fiind susceptibile ca

într-o anumită perioadă de timp să figureze în patrimoniul mai multor proprietari, în timp ce dividendele se distribuie și se plătesc după principiul anualității.

De regulă, dividendele care se cuvin după data transmiterii acțiunilor aparțin cesionarului, în afară de cazul în care părțile au convenit altfel. Pe de o parte, această regulă suferă din mai multe puncte de vedere, deoarece noțiunea „a se cuveni” este imprecisă, fiind neclar dacă se referă la data la care s-a hotărât distribuirea dividendului sau data la care este scadentă obligația de plată. Pe de altă parte, nu se oferă o soluție pentru situația când acțiunile ar cunoaște o succesiune de mai mult de doi deținători în cursul unui an.

Mult mai importantă pentru explicarea acestui aspect este dispoziția legală referitoare la plata dividendelor intermediare conform căreia, în lista acționarilor care au dreptul să primească dividende, intermediare vor fi înscrși acționarii și deținătorii nominali de acțiuni înregistrați în registrul acționarilor cel mai târziu cu 15 zile până la luarea hotărârii cu privire la plata dividendelor intermediare, iar în lista acționarilor care au dreptul să primească dividende anuale vor fi înscrși acționarii și deținătorii nominali de acțiuni înregistrați în registrul menționat la data fixată de consiliul societății.

Data de referință este data stabilită de consiliul societății, dată în funcție de care sunt invitați acționarii să ia parte la adunarea generală și în funcție de care sunt stabiliți acționarii care pot vota în adunarea generală a acționarilor.

Aceste dispoziții trebuie interpretate în sensul că, acționarii care sunt înregistrați în registrul acționarilor la data de referință a adunării generale sunt cei în patrimoniul cărora se naște dreptul de a încasa dividendul.

Comparativ cu acțiunile ordinare, acțiunile preferențiale dau prioritate deținătorilor lor la încasarea dividendelor.

Dividendele distribuite de societățile comerciale îmbracă trei forme: în bani, în natură și în acțiuni. Cea mai răspândită formă de acordare este în bani, ca urmare a operativității cu care se desfășoară operațiunile de casă. Această formă este convenabilă atât pentru acționari, care își obțin câștigurile direct și imediat, cât și pentru societatea care înregistrează costuri reduse și o anumită rapiditate în tranzacționare; riscul operațiunii constă în apariția unor fluxuri financiar negative, adică lipsa de lichidități. Totodată, dividendele care nu au fost primite de acționar din vina lui în decurs de 3 ani de la data apariției dreptului de primire a lor se trec la venitul societății și nu pot fi revendicate de acționar.

VI. ÎNDRUMĂRI ȘI POLITICI DE COMUNICARE CU ACȚIONARII

Cele mai bune practici asociate sunt orientate spre îmbunătățirea comunicării cu acționarii, punând la dispoziția acestora informații utile despre societate, facilitând astfel participarea acționarului în adunările societății.

Astfel, societățile sunt încurajate să formalizeze sau să elaboreze politici și proceduri interne, care să guverneze comunicarea companiei cu acționarii săi – Codul de guvernare corporativă.

Aceste proceduri interne trebuie să aibă drept obiectiv stabilirea unei politici de comunicare cu acționarii prin utilizarea paginilor web ale societăților în vederea promovării și facilitării comunicării cu acționarii și consolidarea participării acestora în adunările generale utilizând tehnologiile, precum și politicile de guvernare corporativă pentru adunări și informări.

Este foarte vital pentru societate să-și țină acționarii informați asupra activităților sale, situațiilor financiare și strategiilor proprii. Compania trebuie să comunice efectiv cu acționarii și trebuie să întreprindă acțiunile necesare pentru a face informația societății cât mai accesibilă și inteligibilă.

Societatea trebuie să-și asume angajamentul ferm pentru încurajarea și facilitarea comunicării acționarului cu societatea și să se străduie să asigure că aceasta este întreprins în modul cel mai simplu și mai eficient pentru acționari.

Consiliul societății trebuie să se asigure că acționarii sunt informați asupra tuturor schimbărilor majore care afectează societatea. Drept modalități de comunicare a informației către acționar pot servi:

- prin distribuirea rapoartelor anuale către toți acționarii, cu excepția celor care au refuzat expres să primească documentele respective;
- prin plasarea pe pagina web a societății a rapoartelor anuale și semestriale;

- prin comunicate efectuate de societate pe parcursul anului privind schimbările intervenite în activitatea societății, dezvoltările viitoare și alte chestiuni pertinente, toate acestea fiind accesibile pe pagina web a societății;
- prin adresări directe către președinte în cadrul adunărilor anuale;
- prin distribuirea periodică a documentelor actualizate și destinate acționarilor.

Pentru consolidarea comunicării cu acționarii, societatea trebuie să fie determinată să întreprindă următoarele acțiuni:

- Să desemneze o persoană responsabilă care să se ocupe de cererile acționarilor, prin intermediul paginii web a societății.
- Să pună la dispoziția acționarilor o adresă de e-mail accesibilă pe pagina web pentru a facilita oferirea promptă a răspunsurilor la întrebările și îngrijorările acționarilor.
- Să plaseze pe pagina web textul integral al anunțurilor privind adunările acționarilor, anexînd materialele necesare, sau să ofere posibilitatea de a descărca aceste materiale.
- Să se asigure că informația privind societatea este prompt plasată pe pagina web a acesteia.
- Să plaseze pe pagina web proprie un sumar al procedurilor privind comunicarea cu acționarii.
- Să se facă referință la noile proceduri implementate în raportul anual;
- Să utilizeze mijloacele mass-media ce se difuzează pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

În cazul în care societatea dispune de pagina web, aceasta trebuie să elaboreze o pagină separată destinată investitorilor.

În cadrul adunărilor generale, acționarii sunt în drept să adreseze atât societății, cât și auditorilor întrebări privind guvernarea societății și activității acesteia. Suplimentar, adresarea președintelui către adunarea generală anuală a acționarilor, inclusiv orice prezentări utilizate, trebuie să fie accesibile pe site, imediat după adunarea generală anuală.

Raportul anual al societății este instrumentul de bază pentru comunicarea activităților și realizărilor pe parcursul ultimelor 12 luni și a planurilor viitoare ale societății. Raportul anual considerăm oportun de a fi accesibil pe site-ul societății.

Politicile și practicile societății privind dezvăluirea continuă a informațiilor trebuie să fie orientate pentru a asigura accesul tuturor acționarilor la informația societății pusă la dispoziție în cadrul obligației de dezvăluire continuă.